

Оиша онамизнинг сахийликлари

18:33 / 02.01.2019 2835

Оиша онамиз розияллоху анҳо ўта сахий зот әдилар. У кишининг сахийликлари Аллоҳ таолонинг розилиги учун ўзларида бор молу дунёни чин дилдан, савоб умидида сарфлашдан иборат эди.

Имом Бухорий «Ал-адабул Муфрад» китобида Абдуллоҳ ибн Зубайр розияллоху анҳудан ривоят қиласидилар:

«Оиша ва Асмо розияллоху анҳумога ўхшаш сахий аёлларни кўрмадим. Икковининг сахийлиги бир-бирига ўхшамас эди. Оиша нарсаларни тўплаб-тўплаб, кейин тақсимлаб берар эди. Асмо бўлса, эртанги кун учун бирор нарсани олиб қолмас эди».

Ибн Саъд раҳматуллоҳи алайҳи Умму Дурра розияллоху анҳодан ривоят қиласидилар:

«Оишага юз минг олиб бордим. Бас, у уни тарқатиб юборди. Ўзи ўша куни рўзадор эди. Мен унга:

«Инфоқ қилган нарсангдан бир дирҳамига гўшт сотиб олиб, ифторлик қиласанг бўлмасмиди?» дедим.

«Аввалроқ ёдимга соганингда, қилсам бўлар эди», деди».

«Хулятүл Авлиё» китобида Урва ибн Зубайр розияллоҳу анҳудан қуидагилар ривоят қилинади:

«Оиша розияллоҳу анҳонинг етмиш мингни тақсимлаб берганини кўрдим. Ҳолбуки, ўзининг кўйлагининг ёқаси ямоқ эди».

Имом Бухорий, Муслим ва бошқалар Оиша розияллоҳу анҳодан ривоят қиласидилар:

«Барийра олдимга кириб:

«Аҳлим мен ила тўққиз йилда тўққиз увқия, ҳар йили бир увқиядан беришга мукотаба қилдилар. Менга ёрдам беринг», деди. Мен унга:

«Агар аҳлинг хоҳласа, уларга уни бир марта, бир йўла санаб бераман. Сени озод қиласан, аммо вало менга бўлади», дедим.

Бас, у бориб, аҳлига буни зикр қилган эди, улар вало ўзларидан бошқага бўлишидан бош тортишди. У олдимга келиб, бўлган нарсани зикр қилди, мен ёқтирамадим. Шунда у:

«Аллоҳга қасамки, йўқ экан-да?!» деди.

Бас, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам эшитиб, мендан сўрадилар. Мен у зотга хабар бердим. У зот:

«Уни сотиб ол! Уни озод қил! Уларга валони шарт қил. Албатта, вало озод қилганни кидир!» дедилар.

Бас, шундай қилдим. Сўнг Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам кечки пайт хутба қилдилар. Аллоҳга муносиб ҳамду сано айтдилар. Сўнгра:

«Аммо баъд: Одамларга нима бўлди, Аллоҳнинг Китобида йўқ шартларни қўядилар. Аллоҳнинг Китобида бўлмаган ҳар бир шарт, агар у юзта шарт бўлса ҳам, ботилдир. Аллоҳнинг Китоби ҳақлидир! Аллоҳнинг шарти ишончлидир!» дедилар».

Бошқа бир ривоятда:

«Бас, у озод қилинди. Унинг эри қул эди, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ихтиёрни унинг ўзига берди. У ўзини танлади (эридан ажраган ҳисоблади). Агар у (эр) хур бўлганида, у(Барийра)га ихтиёрни бермас эдилар», дейилган.

Барийра розияллоху анҳо ўз хожаси билан түққиз увқия тиллани ҳар йили бир увқиядан бериб, түққиз йилда адо этиб, озод бўлишга мукотаба қилди.

Тасаввур қилиш учун бир увқия тилла 36,44 грамм эканини ҳам билиб қўйсак, яхши бўлади.

Барийра розияллоху анҳонинг Оиша онамиз билан танишликлари бор эди. Шунинг учун бу ишда у кишидан ёрдам сўрадилар.

Оиша онамиз Барийра розияллоху анҳо сўраган ёрдамдан кўра бир неча марта яхши таклифни қилдилар: ишни түққиз йилга чўзиб юрмасдан, бир йўла түққиз увқия тиллани санаб бериб, Барийрани тезроқ озод қиласдилар. Аммо, бунинг учун бир шарт қўйдилар: Барийра розияллоху анҳонинг валолари – мерослари Оиша онамизга бўлади.

Албатта, Барийра розияллоху анҳо бу таклифдан хурсанд бўлди ва хожаларига, ўзларининг таъбирлари билан айтганда, «аҳлларига» бориб, бу гапни айтдилар. Улар эса «Вало бизга бўлмаса, бу таклифни ҳам, бошқа таклифни ҳам қабул қилмаймиз», дейишди.

Бу ҳодиса Исломда аёл кишиларнинг иқтисодий ва молу мулк эркинлиги қанчалик зўр йўлга қўйилганлигини кўрсатувчи далиллардан биридир. Исломда кўплаб қулларни озод қиласан аёллар бўлган. Оиша онамиз ўшалардан биридирлар.

Оиша онамиз розияллоху анҳо ҳаммаси бўлиб, олтмиш еттита қулни озод этганлар.

Ҳа, сахийликда Оиша онамиз розияллоху анҳога teng келадиганлар кам эди.

Имом Заҳабий Оиша онамиз розияллоху анҳо ҳақларида:

«Мўминларнинг онаси ўз замонлари аҳли ичидаги энг карамли зот эдилар. У кишининг сахийлиги ҳақидаги хабарлар кўп», деганлар.